

Prasības kreditēšanas reklāmai

Publicēts: 04.11.2020.

Prasības kreditēšanas reklāmai

Padomi patērētāja kreditēšanas reklāmu sastādīšanai

Patērētāji kreditēšanas pakalpojumu reklāma jāizstrādā tā, lai tā neveicinātu bezatbildīgu aizņemšanos un nesniegtu informāciju par iespējām saņemt kredītu personām ar negatīvu kredītvēsturi. Nosakot, vai reklāma veicina bezatbildīgu aizņemšanos, ņem vērā reklāmas kopējo saturu (reklāmā lietotos attēlus, tekstu, sauļus) un tās pasniegšanas veidu, kā arī noformējumu un informāciju, kas reklāmā sniegta par kreditēšanas pakalpojumu un palīdz patērētājam pieņemt ekonomiski pamatotu lēmumu.

Ja patērētāju kreditēšanas reklāmā ir norādīta procentu likme vai citu skaitliska informācija par kredīta izmaksām, piemēram, ikmēneša maksājuma apmērs, tajā jānorāda arī:

aizņēmuma likmi (fiksētu, mainīgu vai abas) kopā ar informāciju par piemērojamām maksām, kas iekļautas kredīta kopējās izmaksās patērētājam;

gada procentu likmi;

kreditēšanas līguma darbības termiņu (ja tāds ir);

kredīta kopējo summu, kas ir maksimālā aizņēmuma kopsumma, kas patērētājam pieejama saskaņā ar kreditēšanas līgumu;

kopējo summu kas jāmaksā patērētājam (summa, ko veido kredīta kopējā summa un kredīta kopējās izmaksas patērētājam), un veicamo maksājumu apmēru, ja iespējams;

ja kredīts ir atlikta maksājuma veidā par konkrētām precēm vai pakalpojumiem – preces vai pakalpojuma cenu un jebkādas sākotnējās iemaksas lielumu;

obligātu pienākumu uzņemties ar kreditēšanas līgumu saistītu papildu pakalpojumu.

PIEMĒRS! aizdevums LVL 500 apmērā ar termiņu uz 2 gadiem, mēneša maksājums ir LVL 31,23. Kopējā summa, kas jāmaksā patērētājam: LVL 717,21. GPL – 42,44%. Aizņēmuma likme - 29%.

 ievērot! Atsevišķiem kreditēšanas pakalpojumu veidiem var tikt izvirzītas individuālas prasības par informāciju, kas norādāma šo kreditēšanas pakalpojumu reklāmā, saskaņā ar [Noteikumu Nr. 1219 III nodaļas prasībām](#).

 [Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.3pants "Patērētāju kreditēšanas reklāmas ierobežojumi"](#) (skaidrojums zaudējis spēku)

Aizliegts reklamēt kreditēšanas pakalpojumus, izņemot gadījumus, kad:

	<p>Patērētāju kreditēšanas pakalpojumus reklamēt savās saimnieciskās darbības telpās drīkst:</p> <p>kredīta devējs</p>
--	--

kredīta devējs – komersants (ražotājs, preču pārdevējs, pakalpojumu (piemēram, telekomunikāciju) sniedzējs), kas piedāvā norēķināties par preču vai pakalpojumu iegādi atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas vienošanās veidā, nepiesaistot trešās personas finansējumu

kredīta starpnieks.

Par kredīta starpnieku uzskatāma fiziska/juridiska persona, kura:

1) savas saimnieciskās vai profesionālas darbības ietvaros;

2) par maksu vai jebkurā citā finansiālas atlīdzības veidā;

veic kādu no darbībām:

3.1) piedāvā kreditēšanas līgumus patērētājiem vai iepazīstina ar tiem (piemēram, iepazīstina ar līguma speciālajiem noteikumiem);

3.2) kredīta devēja vārdā slēdz kreditēšanas līgumus ar patērētājiem (piemēram, uz pilnvaras pamata vai sadarbības līgums u.tml.);

3.3) sniedz palīdzību patērētājiem, veicot ar kreditēšanas līgumiem saistītus sagatavošanas darbus (piemēram, nepieciešamās informācijas līguma noslēgšanai pieprasīšana/saņemšana);

3.4) ja kredīta atmaksa nodrošināta ar nekustamo īpašumu, arī citus pirmslīguma administratīvus darbus (piemēram, padomu došana)

Pirmās daļas

1) punkts: to īsteno kredīta devējs vai kredīta starpnieks telpās, kurās tas veic saimniecisko darbību;

Kredīta starpniekam ir jāievēro Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 8.1panta, 8.3panta prasības, 2016.gada 25.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 691 “Noteikumi par patērētāja kreditēšanu” IV, V, VI, XIV.nodaļu un citos attiecīgajos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

Kredīta palīgstarpniekam nepiemīt PTAL 8.³panta 1.daļas 1.-5.punktā minētās tiesības.

Piemēri:

Nav atļauts reklamēt kreditēšanas pakalpojumus:

pieturvietās

uz reklāmu stabiem

uz sabiedriskā transporta

	<p>skatlogos (tai skaitā, klientu apkalpošanas vietu logos)</p> <p>vietās, kas nav uzskatāmas par saimnieciskās darbības vietām, ja patērētājam netiek dota iespēja saņemt kredītēšanas pakalpojumu (piemēram, noformēt pieteikumu kredītēšanas pakalpojuma saņemšanai).</p> <p>Pieļaujams reklamēt kredītēšanas pakalpojumus:</p> <p>kredīta devēja bankomāta ekrānos</p> <p>teltīs un citās telpās, ja tiek sniegta iespēja saņemt kredītēšanas pakalpojumu (piemēram, noformēt pieteikumu kredītēšanas pakalpojuma saņemšanai)</p> <p>drukas materiālos pēc patērētāja pieprasījuma;</p> <p>pieļaujama tāda kredītēšanas pakalpojumu reklāma, kas nav adresēta patērētājiem.</p> <p>Iepriekš minētais neattiecas uz kredītēšanas pakalpojumu sniedzēja zīmolvārda reklāmu.</p>
<p>Pirmās daļas</p> <p>2) punkts: to īsteno kredīta devēja vai kredīta starpnieka mājaslapā internetā vai tiešsaistes sistēmā, kuru pēc autentifikācijas veikšanas kredīta devējs izmanto pakalpojumu saņemšanai;</p> <p>3) punkts: to īsteno kredīta devēja vai kredīta starpnieka mobilajā lietotnē, kuru pēc autentifikācijas veikšanas patērētājs izmanto kredīta devēja pakalpojumu saņemšanai;</p>	<p>Kredītēšanas reklāma ir atļauta kredīta devēja un kredīta starpnieka (kas atbilst PTAL 1.panta 10.punktā noteiktajam):</p> <p>mājaslapās kurās tiek sniegta informācija par kredītēšanas pakalpojumu un tā sniedzēju, nepiedāvājot noslēgt kredītēšanas līgumu distancē;</p> <p>mājaslapās kurās tiek sniegta informācija par kredītēšanas pakalpojumu, tā sniedzēju un kurā var tikt noslēgts kredītēšanas līgums;</p> <p>tiešsaistes sistēmā (interneta bankā, mobilajā lietotnē/aplikācijā).</p> <p>Reklāmas var tikt sniegtas gan pirms, gan pēc autentifikācijas (ja tāda ir) veikšanas.</p> <p>Piemēri:</p> <p>Nav atļauts reklamēt kredītēšanas pakalpojumus:</p> <p>sociālo tīklu profilos</p> <p>meklēšanas vietnēs</p> <p>izlecošajos logos, banneros</p> <p>salīdzināšanas vietnē, izņemot gadījumos, ja šī vietne/pakalpojumu sniedzējs ir kredīta starpnieks</p> <p>influenceru (viedokļu līderu) blogos, kuri ir izveidoti, esot sadarbībā ar kredīta devēju vai kredīta starpnieku.</p> <p>Iepriekš minētais neattiecas uz kredītēšanas pakalpojumu sniedzēja zīmolvārda reklāmu.</p>

Pirmās daļas

4) punkts: to īsteno, personiski uzrunājot iespējamo klientu klātienē vai telefoniski, ja patērētājs tam piekrīt;

5) punkts: to īsteno pasta vai elektroniskos sūtījumos patērētājam, ja patērētājs tam piekrīt;

Bez patērētāja sākotnējas skaidras un nepārprotamas piekrišanas, kas sniegta konkrētajam kredītēšanas pakalpojumu sniedzējam, nedrīkst patērētājam sūtīt kredītēšanas pakalpojumu reklāmas, t.sk., speciālos piedāvājumus, izmantojot elektroniskā pasta pakalpojumu sniedzēju/us.

Piekrišana elektroniskā pasta lietošanas nosacījumiem pati par sevi nav uzskatāma par piekrišanu kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju reklāmu saņemšanai, Gadījumos, kad patērētājs ir izteicis piekrišanu šādu reklāmu saņemšanai, ir jānodrošina patērētājam bezmaksas iespēja atteikties no turpmākas kredītēšanas piedāvājumu saņemšanas.

Papildus jāievēro Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma prasības.

Piemēri:

Nav atļauts reklamēt kredītēšanas pakalpojumus (ja vien nav saņemta patērētāja nepārprotama piekrišana kredītēšanas piedāvājumu saņemšanai):

elektroniskā pastā ienākošie sūtījumi (adresēti/neadresēti)

pastkastēs ievietotie drukas materiāli

kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju rēķinos iekļauti akciju piedāvājumi

Pieļaujams reklamēt kredītēšanas pakalpojumus:

telefoniski zvani, ja patērētājs iepriekš ir devis brīvu un nepārprotamu piekrišanu piedāvājuma saņemšanai telefoniski, bet patērētājs var atteikties uzturēt sarunu

“izbraukuma pasākumos”, personiski uzrunājot klientus

Iepriekš minētais neattiecas uz kredītēšanas pakalpojumu sniedzēja zīmolvārda reklāmu.

Pirmās daļas

6) punkts: ar kreditēšanu nesaistītas preces vai pakalpojuma reklāmā, izņemot reklāmu televīzijā un radio, persona, kas nav kredīta devējs vai kredīta starpnieks, sniedz informāciju par iespēju apmaksu finansēt ar kreditēšanas līguma starpniecību.

Preču pārdevēji/pakalpojumu sniedzēji, kuri nav uzskatāmi par kredīta devējiem vai kredīta starpniekiem PTAL izpratnē, savā mājaslapā un citos resursos, izņemot televīziju un radio, varēs norādīt uz iespēju preces/pakalpojumu finansēt ar kreditēšanas līguma starpniecību un norādīt kredīta devēja zīmolvārdu, bet televīzijā un radio – tikai zīmolvārdu.

Piemēri:

Nav atļauts reklamēt kreditēšanas pakalpojumus:

informācija par speciālajiem piedāvājumiem, piemēram:
“legādājies ledusskapi (..) veikalā uz nomaksu, maksājot 100 EUR mēnesī, sadarbībā ar (zīmolvārds)

“Visām precēm (..) veikalos 0% nomaksa, sadarbībā ar (zīmolvārds)”

“bez pirmās iemaksas”

“OCTA un ziemas riepas dāvanā”

Pieļaujams reklamēt kreditēšanas pakalpojumus:

kredīta kalkulators, ja tas satur Ministru kabineta 2016.gada 26.oktobra noteikumu Nr.691 “Noteikumi par patērētāja kreditēšanu” 14.punkta prasības

augstskola vai vidējās izglītības mācību iestāde informē studentus un skolēnus par iespēju uzsākt vai turpināt studijas (pakalpojums) ar attiecīga kredīta devēja starpniecību

pirmslīguma informācijas veidlapas izsniegšana

saite (links) uz kredīta devēja mājaslapu internetā

preču pārdevēja saimnieciskās darbības vietā (veikalā, internetveikalā) sniegt informāciju par preces iegādi sadarbībā ar konkrētu kredīta devēju, piemēram, “legādājies ledusskapi (..) veikalā uz nomaksu sadarbībā ar (zīmolvārds)”

Otrā daļa

Šā panta pirmā daļa neattiecas uz kredītēšanas pakalpojumu sniedzēja zīmolvārda reklāmu. Kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju zīmolvārda, tai skaitā, sponsorēšanas, reklāma ir aizliegta sabiedriskā pasūtījuma ietvaros radio vai televīzijā īstenotos projektos, kas finansēti no valsts vai pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Normatīvie akti nesniedz definīciju terminam “zīmolvārds”.

PTAC ieskatā par .zīmolvārdu būtu uzskatāms kredīta devēja nosaukums, logo, preču zīme.

Zīmolvārdi nedrīkst saturēt saukļus un aicinājumus saņemt kredītēšanas pakalpojumus.

Zīmolvārda reklāma ir atļauta jebkurā vidē – internets, vides reklāma, televīzija un radio, izņemot televīzijā un radio īstenotos projektos, kas finansēti no valsts vai pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Pastāv pretruna starp PTAL 8.3panta otro daļu un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 39.panta otro daļu, kas nosaka: “Ja kāds raidījums tiek pilnīgi vai daļēji sponsorēts, šā raidījuma sākumā, kā arī vidū vai beigās par to informē, norādot sponsora nosaukumu, emblēmas un preču zīmes, ja tādas ir, vai atsaucies uz sponsora precīzi vai pakalpojumu.”

Par pārkāpumu netiks vērtēti gadījumi, kad kredīta devēja sponsorēti pasākumi tiks translēti televīzijā vai radio.

Zīmolvārda regulējums ir attiecināms tikai uz kredīta devēju sniegtajām reklāmām.

Piemēri:

Nav atļauts reklamēt kredītēšanas pakalpojumus:

izmantojot zīmolvārdus, kuri tieši/netieši paredz kredītēšanas pakalpojumu reklāmu

izmantojot kredīta reklāmu par kredītēšanas pakalpojumu sniedzēja saimniecisko darbību vai citu darbību, faktiski reklamējot patērētājiem adresētus kredītēšanas produktus

zīmolvārdā iekļaut skaitlisko informāciju, saukļus, kas raksturo piedāvājumu, piemēram, “Nauda kontā 10 minūšu laikā | Kredīts | Ātrais kredīts internetā – zemāk kredīta devēja interneta vietnes adrese”

Pieļaujams reklamēt kredītēšanas pakalpojumus:

zīmolvārda (logo, preču zīmes, nosaukuma) izvietošana banneros interneta mājaslapās, kas tālāk ved uz kredīta devēja mājaslapu

kredīta devējam, kurš izmanto zīmolvārdu citu finanšu pakalpojumu sniegšanai, būtu skaidri jānorāda, kāda finanšu pakalpojuma (piemēram, apdrošināšana, ieguldījumi, pensiju fondi) sniegšanai tie tiek reklamēti